

Internationale erkenning voor Nederlandse strijd tegen ondervoeding

De Nederlandse vereniging voor klinische voeding en metabolisme (NESPEN) heeft op 7 september in Nice de prijs voor 'Best Initiative to Fight Malnutrition' ontvangen tijdens het jaarlijkse Europese voedingscongres van ESPEN. Deze prijs is een belangrijke erkenning van alle activiteiten die de laatste jaren in Nederland zijn ontwikkeld in de strijd tegen ondervoeding bij ziekte. De aanpak in Nederland wordt uitgevoerd door de Stuurgroep Ondervoeding in samenwerking met het ministerie van VWS en de Landelijke Prevalentiemeting Zorgproblemen van de Universiteit Maastricht.

Ondervoeding bij ziekte draagt bij aan vertraging van herstel, slechte kwaliteit van leven en voortijdig overlijden. De aandacht voor ondervoeding is nog steeds nodig. Ongeveer 25% van de volwassenen en 20% van de kinderen, die worden opgenomen in het ziekenhuis zijn ondervoed. Daarnaast komt ondervoeding voor bij 20% van de ouderen in zorginstellingen en 15% van de cliënten die thuiszorg krijgen. Extra inname van eiwit en energie verbetert de kwaliteit

van leven en kan herstel versnellen met forse kostenbesparingen als gevolg.

De Nederlandse artsen en zorgprofessionals zijn zich hier steeds meer van bewust en sinds vijf jaar wordt hard gewerkt om ondervoeding snel te herkennen en te behandelen.

Voor ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingshuizen, de huisartsenpraktijk en thuiszorg zijn de afgelopen jaren screeningsinstrumenten ontwikkeld en richt-

lijnen om ondervoeding tijdig op te sporen en adequaat te behandelen.

De succesvolle Nederlandse aanpak is tijdens het congres van ESPEN (Europese vereniging voor klinische voeding en metabolisme) in Nice beloond met de internationale MNI prijs ter waarde van € 30.000,-. Deze geldprijs komt ten goede aan een project ter bestrijding van ondervoeding bij ziekte.

Nederlandse afvaardiging neemt de prijs in ontvangst.

Veel patiënten met hoofd-halskanker zijn ondervoed

Bijna twintig procent van de hoofd-halskankerpatiënten is ondervoed in de periode voorafgaand aan de behandeling. Tijdens de behandeling neemt het aantal gevallen van ondervoeding nog eens fors toe. Hoofd-halskankerpatiënten verliezen circa vijf procent van hun lichaamsgewicht tijdens de behandeling, waarvan tweederde verlies van vetvrije massa is. Dit blijkt uit onderzoek van diëtiste Harriët Jager-Wittenaar van het Universitair Medisch Centrum Groningen. Zij promoveerde op 8 september 2010 aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Ondervoeding is een veelvoorkomend probleem bij hoofd-halskankerpatiënten. Slikklachten zijn een belangrijke oorzaak voor ondervoeding in zowel de periode voor als na de behandeling. Verminderde eetlust, verlies van smaak en weerzin om te eten zijn eveneens oorzaken van ondervoeding in de periode voorafgaand aan de behandeling. Verder blijkt uit Jagers onderzoek

dat gewichtsverlies tijdens de behandeling grotendeels wordt gekenmerkt door verlies van vetvrije massa (spieren), dat vervolgens tot een verminderd fysiek functioneren leidt. Hoofd-halskankerpatiënten hebben moeite om de verloren vetvrije massa in de periode na de behandeling terug te krijgen.

Jager laat zien dat verlies van gewicht en vetvrije massa ondanks dieetbehandeling niet altijd is te voorkomen. Waarschijnlijk dragen ook ziekte- en behandelinggerelateerde ontstekingsactiviteit en verminderde lichamelijke activiteit hieraan bij. Jager geeft het belang aan om ondervoeding zoveel mogelijk te voorkomen. Daarbij pleit ze er voor dat patiënten, hun naasten en medewerkers in de zorg risicofactoren voor ondervoeding tijdig herkennen en geeft zij de noodzaak aan om de patiënt tijdig te verwijzen naar de diëtist.

